

BESCHIKKING

Wet Natuurbescherming - ontheffing soorten ruimtelijke ontwikkeling

Aanvrager	SWZ Woningcorporatie
Aangevraagde activiteiten :	Wijzigingsverzoek WNB Ontheffing soortenbescherming
Datum ontvangst aanvraag :	22.03.2023
Locatie :	Gender Zwolle Complex 215
Datum beschikking :	25.04.2023
Kenmerk :	D2023-03-011915
Zaaknummer :	2023-008812

Datum verzending

25.04.2023

Deze beschikking is als volgt opgebouwd:

A.	BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	3
A.1	Aanvraag	3
A.2	Besluit	3
A.3	Ondertekening en verzending	4
A.4	Niet mee eens?	5
B.	VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT	6
B.1	Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag	6
B.2	Soortspecifiek	6
C.	OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT	8
C.1	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	8
C.1.1	Bevoegdheid	8
C.1.1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	8
C.1.2	Procedure.....	8
C.1.2.1	Overeenstemming andere provincie	8
C.1.2.2	Adviesverzoek aan gemeente	8
C.1.2.3	Relevante overige besluiten	8
C.1.3	Toetsingskader soorten	9
C.1.3.1	Wettelijke regels	9
C.1.3.2	Provinciaal beleid	9
C.2	WEERGAVE VAN DE FEITEN.....	10
C.2.1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	10
C.2.1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	10
C.2.2	Doel van het project	10
C.2.3	Soorten waarvoor een wijziging van de ontheffing wordt gevraagd	10
C.2.4	Onderliggende documenten.....	11
C.2.5	Aanvullende gegevens.....	11
C.3	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	11
C.3.1	Inhoudelijke beoordeling	11
C.3.1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek.....	11
C.3.1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	11
C.3.1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	12
C.3.1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	12
C.3.1.5	Wettelijk belang van het project	13
C.3.1.6	Toetsing aan overige vereisten.....	13
C.3.1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	13
D.	SLOTCONCLUSIE	14
E.	BIJLAGEN	15

A. BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

A.1 Aanvraag

De [REDACTED] van het adviesbureau Ecogroen B.V. heeft, namens Woningstichting SWZ, een verzoek tot het wijzigen van uw vigerende ontheffing van 22 augustus met kenmerk D2022-06-003636, op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend.

Dit wijzigingsverzoek hebben wij op 22 februari 2023² ontvangen en geregistreerd onder zaaknummer 2023-008812.

U doet dit wijzigingsverzoek omdat tijdens een inspectieronde door een ecooloog van Ecogroen B.V. samen met een toezichthouder van de Provincie Overijssel op 17 oktober een huismusnest is vastgesteld in het plangebied. Deze beschermde soort is niet aangevraagd in de vigerende ontheffing. Daarnaast blijkt de fasering voor het ongeschikt maken van de woningen zoals die is opgesteld in de voorschrift 10 van de vigerende ontheffing niet haalbaar. Ook hiervoor heeft u een wijzigingsverzoek ingediend.

In dit document geven wij ons besluit weer.

A.2 Besluit

Wij wijzigen uw vigerende ontheffing³ voor het project 'Complex 215' aan de Dommel, Gender, Scheldelaan, Beerze en Eemlaan in de wijk Aa-landen te Zwolle.

Specifiek besluiten wij om:

1. u een ontheffing⁴ te verlenen van het verbod om nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten van de huismus weg te nemen⁵.
2. de voorschriften 5 en 10 in de vigerende ontheffing te vervangen door de voorschriften E t/m I zoals omschreven in dit besluit.

Voor het overige blijft de vigerende ontheffing die op 22 augustus 2022 is verleend, met kenmerk D2022-06-003636 onder zaaknummer 2022-006765 ongewijzigd gelden.

Deze gewijzigde ontheffing heeft betrekking op de renovatie van woningen voor 'Complex 215' aan de Dommel, Gender, Scheldelaan, Beerze en Eemlaan in de wijk Aa-landen te Zwolle.

Dit wijzigingsbesluit treedt in werking een dag na de verzenddatum van dit besluit en is geldig tot en met 1 november 2026.

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van het wijzigingsverzoek uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in *B. Voorschriften* bij het besluit.

- Het wijzigingsverzoek ingediend op 22 februari 2023 met de notitie opgesteld door Ecogroen B.V.
- Ontheffing Wet natuurbescherming op 22 augustus 2022 verleend met kenmerk D2022-06-003636.

De motivering voor ons besluit is in *C. Overwegingen bij het besluit* weergegeven.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in *B. Voorschriften bij het besluit* weergegeven.

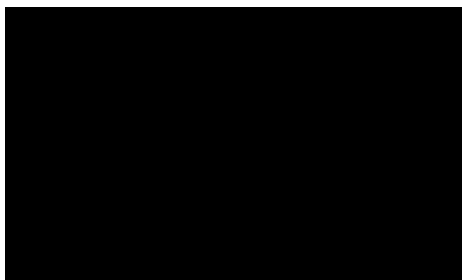
¹ In het kader van art. 3.3, eerste lid
² Kenmerk provincie D2023-03-010020
³ Kenmerk provincie D2022-06-003636
⁴ Op basis van art. 3.3, eerste lid
⁵ Art. 3.1, tweede lid Wnb

A.3 Ondertekening en verzending

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Zwolle.
- Ecogroen B.V., [REDACTED].

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster
Teamleider vergunningverlening

A.4 Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat in onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via https://regelen.overijssel.nl/Producten_en_diensten/Bezwaar_klacht_informatie_schade/Bezwaar_tegen_beslissing_provincie_Overijssel.
3. Via de e-mail naar klachtenbezwaar@overijssel.nl.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

B. VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

B.1 Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geef u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (D2023-03-011915 en de vigerende ontheffing met kenmerk D2022-06-003636). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

B.2 Soortspecifiek

Kwetsbare perioden huismus

- A. U voert het ongeschikt maken van de verblijfplaats van de huismus uit buiten de kwetsbare perioden. Dit betreft de voortplantingsperiode 1 maart tot en met 31 augustus en de vorstperioden. Vorstperioden zijn dagen met minimaal 3 achtereenvolgende dagen met overdag temperaturen $< 0^{\circ}\text{C}$ in de periode december tot en met februari (oranje in tabel). Het ontoegankelijk maken van een nestplaats moet voor of na een vorstperiode worden uitgevoerd.

Huisumus	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Voortplantingsperiode/												
Vorstperioden												

- B. Afhankelijk van de weersomstandigheden kunnen de kwetsbare perioden uit voorschrift A eerder of later beginnen en eindigen dan weergegeven. De ecologisch deskundige beoordeelt wanneer de kwetsbare perioden in het jaar van uitvoering op die specifieke locatie beginnen en eindigen. Als dit oordeel afwijkt van de weergegeven perioden, wordt dit oordeel onderbouwd beschreven in het logboek.

Ongeschikt maken verblijfplaats huismus + compenserende maatregelen

- C. U maakt buiten de kwetsbare periode, zoals omschreven in voorschrift A, de nestgelegenheid ongeschikt door de gevelplanken te verwijderen.
- D. U plaatst ter vervanging 2 permanente huismuskasten van het type 'Mussenloft Almeria' van Vivara of vergelijkbaar. De kasten worden opgehangen volgens de vereisten zoals omschreven in het Kennisdocument huismus (BIJ12, 2022). Zie E. *Bijlagen* voor de vereisten van het Kennisdocument.

Kwetsbare perioden vleermuizen

- E. Bij het ongeschikt maken van de gebouwen als verblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en meervleermuis houdt u rekening met de kwetsbare perioden van deze soorten zoals aangegeven in de tabel. U voert het ongeschikt/ontoegankelijk maken van de verblijfplaatsen uit buiten de meest kwetsbare perioden, zoals met rood weergegeven in onderstaande tabel. De meest kwetsbare perioden zijn de voortplantingsperiode en de overwinteringsperiode van deze soorten. Daarnaast zijn de kwetsbare perioden afhankelijk van de gebruiksfunctie van de betreffende verblijfplaats. De voortplantingsperiode van de gewone dwergvleermuis loopt globaal van mei tot half augustus. De ruige dwergvleermuis plant zich niet in Nederland voort. De voortplantingsperiode van de meervleermuis loopt globaal van half maart tot augustus. De overwinteringsperiode van alle soorten loopt globaal van november tot en met maart.

De paarperiode is de minst kwetsbare periode omdat de dieren dan het meest flexibel en mobiel zijn. De paartijd loopt van eind augustus tot half oktober.

Vleermuizen	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Kraamverblijfplaats/ zomerverblijfplaats												
Paarverblijfplaats												

- F. Afhankelijk van de weersomstandigheden kunnen de kwetsbare perioden uit voorschrift E eerder of later beginnen en eindigen dan weergegeven. De ecologisch deskundige beoordeelt wanneer de kwetsbare perioden in het jaar van uitvoering op die specifieke locatie beginnen en eindigen. Als dit oordeel afwijkt van de weergegeven perioden, wordt dit oordeel onderbouwd beschreven in het logboek.

Fasering ongeschikt maken verblijfplaatsen vleermuizen

- G. U maakt de woningen met kraamverblijfplaatsen en aangrenzende woningen in de periode 1 september 1 november ongeschikt.
- H. U maakt de woning met de zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis (Beerze 9) in de periode 1 september – 1 november ongeschikt.
- I. U maakt de woningen zonder verblijfplaatsen van vleermuizen of met alleen paarverblijfplaatsen van vleermuizen ongeschikt in de periode 1 mei – 1 november.

C. OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

C.1 BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

C.1.1 Bevoegdheid

C.1.1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁶. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met Gedeputeerde Staten van die provincie.

C.1.2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

C.1.2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

C.1.2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zwolle gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

C.1.2.3 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er ook andere besluiten nodig kunnen zijn voordat u de voorgenomen activiteiten uitvoert. Voor zover ons bekend gaat het om de volgende besluiten:

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	Bevoegd bestuursorgaan en adres
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, art. 2.1 en/of art. 2.2	Gemeente Zwolle
Wet natuurbescherming, onderdeel Natura 2000-gebieden	Provincie Overijssel contactadres: Postbus 10078, 8000 GB Zwolle e-mail: postbus@overijssel.nl

Uw project vindt binnen de invloedsfeer van een Natura 2000-gebied plaats. Het is niet uit te sluiten dat dit project effecten heeft op één of meerdere instandhoudingsdoelen van dit gebied en u hiervoor een vergunning nodig heeft (art. 2.7 Wnb). Op basis van de voorliggende aanvraag om ontheffing kunnen wij hierover geen besluit nemen. Als u zekerheid wilt over het wel of niet vergunningplichtig zijn, kunt u hiervoor een separate aanvraag bij ons indienen. Voor vragen over deze vergunning Wnb kunt u contact met ons opnemen (Overijssel Loket 038 499 88 99).

⁶ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

C.1.3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

C.1.3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming⁷ en (soms) de Regeling natuurbescherming⁸ zijn voor de toetsing relevant.

C.1.3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017⁹ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹⁰ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

C.1.3.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Onder invloed van jurisprudentie heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in 2009 lijsten opgesteld van de vogelsoorten, waarvan het nest jaarrond beschermd moet worden. Wij hebben deze lijsten van jaarrond beschermde nesten van vogels in 2017 beleidsarm overgenomen.

Inmiddels is gebleken dat deze landelijke lijsten niet volledig op onze provincie zijn toegespitst. Daarom hebben wij deze lijsten aangepast. Deze nieuwe lijsten zijn tot stand gekomen aan de hand van de meest recente trends en aantallen van broedvogels in Nederland en in Overijssel. Vervolgens is beoordeeld of de soorten in de juiste categorie waren ingedeeld om de soort aan te merken als soort met vast nest respectievelijk soort met jaarrond beschermd functioneel leefgebied.

Wij hebben 2 lijsten vastgesteld, namelijk:

1. Lijst Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten Overijssel.
2. Lijst vogelsoorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied Overijssel.

De nesten c.q. het ecologisch functionele leefgebied van de soorten op de lijsten zijn beschermd.

Bescherming nesten algemeen

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en het uitbroeden van de eieren en voor het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. Het nest-indicerend gedrag is al onderdeel van het broeden.

Als het gaat om vogelsoorten, waarbij de jongen direct het nest verlaten (nestvlinders), is ook de ruime omgeving van het nest belangrijk. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de ecologisch functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek aantasten,

⁷ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

⁸ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

⁹ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹⁰ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de ecologisch functionele omgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Die vogels gebruiken hun nest niet als een vaste rust of verblijfplaats. De meeste nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen¹¹ niet de bescherming van artikel 3.1 van de Wnb.

Jaarrond beschermd nest of leefgebied

Nesten van de huismus zijn jaarrond beschermd. Voor deze soort geldt dat de specifieke voorwaarden voor het broeden en grootbrengen van de jongen niet overal aanwezig zijn. De broedplekken met het ecologisch functionele leefgebied van deze soorten genieten daarom ook buiten het broedseizoen bescherming. Op basis daarvan is bij het verwijderen van (oude) nesten van deze soort altijd een ontheffing nodig. Zonder ontheffing is er sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen.

C.2 WEERGAVE VAN DE FEITEN

C.2.1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

C.2.1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

De omschrijving van het gehele project is niet gewijzigd ten opzichte van de op 22 augustus 2022 verleende ontheffing met kenmerk D2022-06-003636.

Het project betreft de uitvoering van renovatiewerkzaamheden aan 'Complex 215' in de wijk Aa-landen in Zwolle. Dit betreft 61 rijtjeswoningen in de straten de Dommel, Gender, Scheldelaan, Beerze en Eemlaan. Deze renovatiewerkzaamheden bestaan uit het vervangen en isoleren van de gevelbekleding, het vervangen van en isoleren van de dakbedekking (bitumen), het na isoleren van de spouwmuur met isolatieparels en het verwijderen van asbesthoudende plaatmaterialen in de gevel bij de borstwering op de begane grond en bij de onderzijde van de luifel aan de voorgevel. De huidige gevelplanken zijn van hout en gevoelig voor rot. De nieuwe planken zijn van eternit (cementgebonden). Achter de gevelplanken komt isolatie in de vorm van steenwol en folie. Tussen de isolerende laag en de gevelplanken blijft een ruimte, die toegankelijk wordt voor vleermuizen.

C.2.2 Doel van het project

Het doel van het project is energiebesparing en een gezonder leefklimaat. Dat wil de woningstichting realiseren door de woningen te isoleren en asbestvrij te maken.

C.2.3 Soorten waarvoor een wijziging van de ontheffing wordt gevraagd

U vraagt aanvullend ontheffing aan voor de huismus van het verbod om nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten weg te nemen¹².

Daarnaast vraagt u om een wijziging in de fasering van het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen van de vleermuisverblijfplaatsen zoals omschreven in voorschrift 10 van de ontheffing die is verleend met kenmerk D2022-06-003636.

Het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen van vleermuizen heeft betrekking op de verboden om de vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen opzettelijk te verstoren¹³ en voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen¹⁴. Het gaat daarbij om drie vleermuissoorten, namelijk de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de meervleermuis.

¹¹ Het broedseizoen start met nest-indicerend gedrag en eindigt als de jongen geen ouderzorg meer nodig hebben. De duur en periode van het broedseizoen verschilt per soort.

¹² Art. 3.1, tweede lid Wnb

¹³ Wet natuurbescherming, art. 3.5, tweede lid

¹⁴ Wet natuurbescherming, art. 3.5, vierde lid

C.2.4 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag is het volgende document toegezonden:

- Het wijzigingsverzoek ingediend op 22 februari 2023 met de notitie opgesteld door Ecogroen B.V.
- Asbestrapport AK blom B.V.

C.2.5 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 22 februari 2023 ontvangen. Er zijn geen aanvullende gegevens gevraagd.

C.3 TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C.3.1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel de kennisdocumenten van BIJ12 bij onze toetsing.

Het gaat hierbij om de kennisdocumenten van de huismus, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

C.3.1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Tijdens een inspectieronde met een toezichthouder heeft de ecooloog van Ecogroen B.V. op 17 oktober 2022 een huismusnest aangetroffen achter de gevelbetimmering van Beerze 20.

In de gevelbetimmering van Beerze 20 zit een rotte opening in een plank die groot genoeg is voor huismussen. Tijdens de inspectieronde is ook één invliegende huismus waargenomen. Er wordt vanuit gegaan dat het nest bezet is door één ouderpaar met maximaal vijf jongen. Aanvullend zijn op de dag van de inspectie alle woningen nogmaals nagelopen om te controleren of huismusnesten dan wel huismussen binnen het projectgebied aanwezig zijn. Dit bleek niet het geval waardoor het enkel om één huismusnest gaat. Tijdens de Quickscan is verder ook geconcludeerd dat verder door de bouwconstructie van de woningen jaarrond beschermde nesten van vogels niet verwacht worden in het projectgebied. Zo ontbreken geschikte nestplekken doordat een pannendak afwezig is en dakgoten ontbreken.

Het nadere onderzoek naar de huismus is niet geheel uitgevoerd conform de reguliere onderzoeksprotocollen. Desalniettemin beschouwen we dit onderzoek als voldoende. De Quickscan heeft aangetoond dat de bouwkundige constructie niet geschikt is voor broedvogels met jaarrond beschermde nesten en de onderzoeker heeft voor de volledigheid ook alle andere woningen binnen het plangebied nog gecontroleerd op kapotte geveldelen waar een nest zou kunnen zitten van een broedvogel met een jaarrond beschermd nest.

Voor de onderzoeksmethode van het vleermuisonderzoek wordt verwezen naar de vigerende ontheffing met kenmerk D2022-06-003636.

C.3.1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Door de werkzaamheden gaat naast de vleermuisverblijfplaatsen die omschreven zijn in de eerder verleende ontheffing met kenmerk D2022-06-003636 ook één huismusnest verloren.

De voorgestelde compenserende maatregelen, zoals beschreven in de bijlage bij de aanvraag¹⁵, zijn voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden zoals beschreven in het kennisdocument van de huismus en de gewone en ruige dwergvleermuis. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de aangetroffen beschermde soorten zoveel mogelijk geminimaliseerd.

In *B. Voorschriften bij het besluit* zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

- Het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen vindt plaats buiten de meest kwetsbare periode of de minst kwetsbare perioden.

¹⁵ Notitie pagina 3 tot en met 4

- Het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen vindt plaats door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige.
- Er worden voldoende compenserende maatregelen gerealiseerd.

De landelijke staat van instandhouding van de huismus wordt beoordeeld als matig ongunstig (SOVON, 2021). De soort wordt in het hele land aangetroffen maar laat een dalende trend zien. Hierdoor staat de soort op de Rode Lijst als 'gevoelig'.

In de gemeente Zwolle zijn de afgelopen 10 jaar meer dan 10.000 waarnemingen van huismus bekend (NDFF, 2022). De meeste waarnemingen zijn afkomstig uit de bebouwde kom, maar ook in het buitengebied zijn meerdere waarnemingen bekend. Gezien de grote hoeveelheid waarnemingen van huismus en het ruime aanbod van geschikte nestlocaties en geschikt foerageergebied in de gemeente, wordt de lokale staat van instandhouding van huismus door Ecogroen B.V. ingeschat als gunstig. Er is geen sprake van afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding doordat er maatregelen getroffen worden om te voorkomen dat exemplaren geschaad worden en omdat er voldoende alternatieve nestlocaties in de nabijheid aanwezig zijn. Er is namelijk een omgevingscheck voor de huismus uitgevoerd. Hieruit is geconcludeerd dat er in de omgeving van het projectgebied veel geschikte woningen met geschikt leefgebied aanwezig zijn. Het betreft onder andere woningen aan de Amer ten noordoosten van het projectgebied waar door Ecogroen B.V. diverse huismusnesten in kasten en op daken zijn waargenomen. Er is geconcludeerd dat in die omgeving voldoende niet bezette nestlocaties aanwezig zijn. Daarnaast worden er aan het huis waar het huidige nest zich bevindt nog 2 nestkasten geplaatst. Het aanbod van geschikte nestlocaties is dus niet limiterend.

Voor de vleermuizen zie de uitleg over de effectbeoordeling, de mitigatie en de staat van instandhouding de toelichting in de vigerende ontheffing met zaaknummer 2022-006765. De gewijzigde voorschriften in de fasering zoals omschreven in dit wijzigingsbesluit hebben geen invloed op de effecten, de mitigatie en de staat van instandhouding.

C.3.1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de renovatie van de woningen van 'Complex 215' in de wijk Aa-landen in Zwolle leiden tot het opzettelijk wegnemen van een nest en rustplaats van de huismus. Dit is een overtreding van het verbodsartikel genoemd in artikel 3.1 lid 2 van de Wnb. Voor de overtreding van dit verbod heeft u een ontheffing nodig.

C.3.1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

Wij zijn van oordeel dat andere bevredigende oplossingen ontbreken. Er zijn geen geschikte alternatieven voor uitvoering van het project. Het na isoleren en verwijderen van asbest is locatie specifiek. Sloop- en nieuwbouw is zeer ingrijpend en kostenverhogend. Dit heeft bovendien een groter effect op de bewoners en zal bovendien geen meerwaarde hebben voor de aanwezige beschermde diersoorten. Een alternatieve werkwijze is het opnieuw terugplaatsen van houten gevelplanken. Deze hebben echter een veel kortere levensduur waardoor er geregeld nieuwe planken vervangen moeten worden. Dat leidt tot regelmatig terugkerende verstoring en/of vernietigen van rust- of voortplantingsplaatsen van vleermuizen en huismussen. Voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, meervleermuis worden alle nodige voorzorgsmaatregelen getroffen door permanente voorzieningen te realiseren in alle te renoveren woningen. Dus niet alleen in de woningen waar vleermuizen zijn aangetroffen. Voor de huismus is voldoende gecompenseerd in het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen. De verblijfplaatsen worden ongeschikt gemaakt in de minst kwetsbare perioden van de beschermde soorten.

C.3.1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig:

Vogelrichtlijn: huismus

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

In het Convenant Energiebesparing Huursector van 8 juni 2012 zijn afspraken over energiebesparing gemaakt tussen Rijk en woningcorporaties. Afsproken is dat in 2020 ten minste een gemiddelde Energie-Index < 1,40 (gemiddeld energielabel B) wordt bereikt voor de totale huurwoningvoorraad van de woningcorporaties. Ook Woningstichting SWZ heeft zich ten doel gesteld om haar totale huurwoningvoorraad op gemiddeld energielabel B te brengen. De huidige woningen hebben energielabel D. Na de werkzaamheden voldoen de woningen aan de huidige eisen voor woningen. Alle partijen zien het belang van energiebesparing. Vanwege het klimaat, de eindigheid van de voorraad fossiele brandstoffen en de stijging van de energieprijzen in relatie tot woonlastenontwikkeling: energiebesparing draagt bij aan een betere betaalbaarheid van het huren, wat vooral van belang is voor de koopkracht van huurders met lagere inkomens. Verder verschijnt periodiek een overzicht van milieu gerelateerde gezondheidsklachten bij GGD'en. Het RIVM analyseerde meldingen van GGD'en en concludeerde dat de meeste meldingen afkomstig zijn van bewoners van huurwoningen. Klachten worden vooral toegewezen aan schimmels, asbest, vocht, plaagdieren en gebrekkige ventilatie. Met de renovatie wordt het binnenklimaat verbeterd en de brandveiligheid verhoogd. Het aanwezige asbest wordt eveneens verwijderd.

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende is aangetoond.

C.3.1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb¹⁶ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C.3.1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb¹⁷. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

¹⁶ Art. 1.10, derde lid Wnb

¹⁷ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

D. SLOTCONCLUSIE

De ontheffing van de verbodsbepaling om nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten weg te nemen van de huismus kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soort wordt niet aangetast.

De aanvraag voor de gewijzigde fasering van het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis, de gewone dwergvleermuis en de meervleermuis kan eveneens worden verleend. De gewijzigde fasering heeft geen invloed op de staat van instandhouding van de betrokken vleermuissoorten.

Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soorten optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijk belang is om de negatieve effecten op de betrokken soorten te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

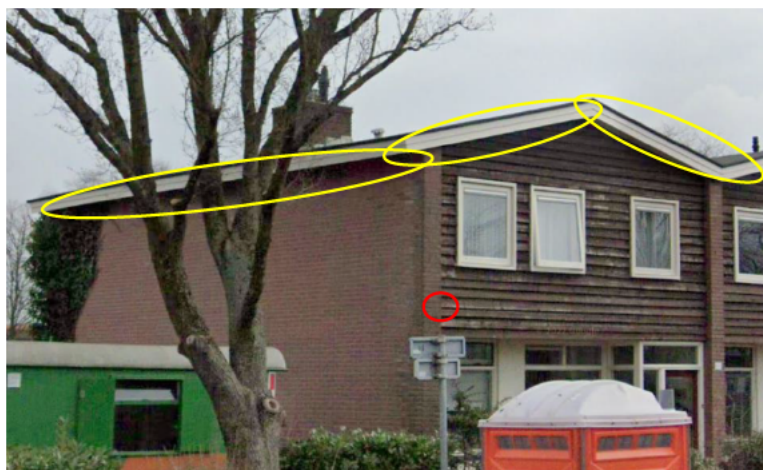
E. BIJLAGEN

Figuur 1 De locatie van het huismusnest achter de verrotte plank aan de Beerze 20 Tevens is nestmateriaal te zien

Figuur 2 De Mussenloft Almeria van Vivara welke als permanente voorziening wordt gerealiseerd Bron: vivara.nl

Figuur 3 Het zoekgebied voor het realiseren van de voorzieningen voor huismus (geel omlijnd) en de huidige nestlocatie (rode cirkel)

Voorwaarden bij vervangende nestplaatsen huismus:

Voor de vervangende nestplaatsen geldt:

- dat er meerdere nestplekken bij elkaar aangeboden moeten worden. Zorg dat de openingen minimaal 50 centimeter uit elkaar liggen; dit kan dichterbij elkaar, maar zorg er dan voor dat de nestingang niet zichtbaar is voor de huismus die in de andere nestingang zit;
- dat ze zo dicht mogelijk bij de locatie van de oorspronkelijke verblijfplaats worden geplaatst en als dat niet mogelijk is, dan in de directe omgeving (in de regel binnen 200 meter) van de oorspronkelijke nestplaats en buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden liggen;
- dat ze op minimaal 3 meter hoogte gerealiseerd worden;
- dat er een passende broedruimte aangeboden wordt. Een kunstmatige nestruimte (binnenmaten) moet voldoen aan de volgende eisen:
 - een bodemmaat van circa 13 B x 25 L cm,
 - een hoogte van circa 14 cm en
 - een invliegopening met meer breedte dan hoogte (diameter max. 3.5 cm);
- dat ze op een voor de huismus geschikte wijze en plek worden aangebracht. Zo mogen ze niet te heet worden in de middagzon, maar zich ook niet op een te koude locatie bevinden: voorkeur heeft een noord of oost expositie of een ligging in de schaduw van een dakgoot, dakoverstek of iets dergelijks. Temperatuurverloop in nestplaatsen van huismus wordt bepaald door de oriëntatie van deze nestplaatsen;
- dat binnen 50 m van de nieuwe nestplaats continu voldoende dekking aanwezig is. Het gaat dan om struiken met een hoogte van 2 á 3 meter hoog. Die zorgen voor voldoende effectiviteit. De effectiviteit wordt verhoogd als het om altijdgroene struiken, dicht vertakte struiken of stekelige struiken gaat;
- dat er altijd (zo mogelijk binnen 100 meter, bij voorkeur binnen 50 meter) voldoende geschikt voedsel en potentiële slaapplekken beschikbaar zijn. Met name inheemse planten/struiken en enkele inheemse grote bomen zijn leverancier van eiwitrijk voedsel (kleine zachte insecten, larven, rupsen) voor de jongen. Altijd groenblijvende struiken/bomen, dichtvertakte hagen, gevelbegroeiing of plekken onder daken zijn geschikt als collectieve slaapplek (en tevens voor dekking) voor mannetjes, ongepaarde vrouwtjes en jonge vogels;
- dat er altijd plekken voor stofbaden zijn (zo mogelijk binnen 100 meter, bij voorkeur binnen 50 meter);
- dat er water om te drinken en om in te baden aanwezig is. Daarbij moet er binnen 1 á 2 meter hogere struiken aanwezig zijn als dekking om op te drogen;
- dat er voldoende veiligheid is tegen predatoren. Dit geldt voor de nestplaats zelf, als ook dat er voldoende opgaand groen in de directe omgeving aanwezig is als dekking voor volwassen vogels of (net uitvliegende) jonge vogels;
- dat ze van voldoende duurzaam materiaal zijn en op een voldoende duurzame wijze worden geïntegreerd, bevestigd of ingemetseld. Of de duurzaamheid voldoende is hangt van meerdere factoren af, bijvoorbeeld van het type materiaal (hout, houtbeton, aardewerk, en dergelijke), van de houtsoort (ceder en robinia zijn duurzamer dan vuren of grenen), de wijze van ophanging, de aangebrachte plek (bijvoorbeeld onder een dakgoot of een andere vorm van overhang of vol in zon en wind), het te verwachten gebouwbeheer (bij schilderwerk verdwijnen regelmatig aangebrachte voorzieningen) en of het beheer en onderhoud van de voorziening (herstel bij gebreken) geregeld is;
- dat het materiaal waarvan ze zijn gemaakt niet behandeld is met chemische middelen;
- dat het beheer van het gebouw (en de ecologisch functionele omgeving) duurzaam geregeld is. Het gaat om een duurzame maatregel voor de lange termijn. Dit beheer moet gebeuren in een periode dat verstoring niet of minimaal optreedt.

Figuur 4 Nieuwe fasering werkzaamheden

Datum verzending

25.04.2023